

ความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย *

The Sisters of Saint Paul of Chartres's Promoting Social Responsibility through Education in Thailand

จารุวรรณ นิมิตลุง **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย 2) รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย และ 3) ผลการยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย จำนวน 19 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม 3) แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม 3) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 4) การพัฒนาทักษะชีวิต 5) การดำเนินงานจิตตาคิบาล 6) การจัดการสิ่งแวดล้อม และ 7) การยึดหลักธรรมาภิบาล

2. รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทยเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงานจิตตาคิบาล การจัดการสิ่งแวดล้อม และการยึดหลักธรรมาภิบาลซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญ

3. การยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุมสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิตเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี รศ.ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

** นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail Address: jarujaja.1@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to determine: 1) the components of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand, 2) the model of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand and 3) the confirmation model of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand. The samples consisted of 19 schools under the Sister of Saint Paul of Chartres in Thailand. The respondents were school directors, vice directors, head of department, teachers, parent association, alumni association and community representative. The research instruments were semi - structured interview, questionnaires and opinionnaire. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, path analysis and content analysis

The findings of this research were as follows:

1. The components of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand were 1) the quality improvement of learners 2) social service activities 3) collaborative network development 4) the life skills development 5) the pastoral 6) environmental management and 7) good governance.

2. The model of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand was a multivariate causal relationship model consisted of 7 principal components, namely the quality improvement of learners, social service activities, collaborative network development, the life skills development, the pastoral, environmental management and good governance which affected the quality improvement of learners in both direct and indirect effect significantly.

3. The confirmation model of The Sisters of Saint Paul of Chartres promoting social responsibility through education in Thailand was found propriety, feasibility, utility and accuracy accordance with the theories, and the research conceptual frameworks.

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนทั่วโลกทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์การในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดการเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นองค์การรากฐานของสังคมไทยในการบ่มเพาะเด็กและเยาวชนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพและพร้อมเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศในอนาคต จึงควรมีการพิจารณานำเอาการบริหารจัดการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพื่อเป็นแม่แบบและแรงบันดาลใจให้กับสังคมไทยให้มีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งยังเป็นหลักประกันให้สถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในด้านการบริหารจัดการและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนรอบข้าง (ศูนย์คุณธรรม, 2556: ออนไลน์) อีกทั้งองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International

Organization for Standardization) หรือ ISO ได้จัดทำข้อเสนอการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) คือ ISO 26000 เนื่องจากแนวโน้มของโลกในอนาคตจะมีการยอมรับมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ให้เป็นนโยบายสาธารณะของประเทศ ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมได้กลายเป็นวาระของการประชุมระดับภูมิภาคในทุกๆ ที่ ซึ่งล้วนมีการหารือเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกันในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมจนทำให้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม มิได้เป็นเพียงวาระขององค์กร หรือวาระ ในอุตสาหกรรมหรือวาระแห่งชาติแต่ได้กลายเป็นวาระนานาชาติไปเรียบร้อยแล้ว (พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, 2556: ออนไลน์) ความรับผิดชอบต่อสังคมถือได้ว่าเป็นเครื่องมือบริหารสมัยใหม่ช่วยให้ผู้บริการเข้าใจถึงความต้องการหรือผลประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งคำนึงถึงภารกิจที่สร้างประโยชน์อื่นๆ นอกเหนือจากภารกิจตามความรับผิดชอบของตนเอง สถาบันการศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งของประเทศที่สามารถสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมได้และเป็นสาเหตุหลักในการที่จะนำพาประเทศไปสู่ความยั่งยืนได้ สถาบันการศึกษาจะต้องเร่งการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องเริ่มจากตัวบุคคล ไปสู่สถาบัน องค์กร หากสถาบันการศึกษาสามารถสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีจิตวิญญาณของการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริงได้ ประเทศไทยจะมีทุนทางปัญญาที่สามารถสร้างมนุษย์ที่มีคุณภาพ และนำพาประเทศไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 - 2559) ที่มุ่งมั่นพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาเพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคม คุณธรรมภูมิปัญญา และการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 17 – 20) โรงเรียนควรให้ความสำคัญด้านคุณภาพของนักเรียนในการจัดการการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติจึงเกิดแนวคิดโรงเรียนคุณภาพขึ้น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557 : 3) กล่าวว่าไว้ว่าการศึกษาดำเนินการภายใต้การคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆ มากมายทั้งในด้าน สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญหลายประการดังกล่าว การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประชาชนต้องการทักษะการคิดและการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ เป็นความจำเป็นของสถานศึกษาในฐานะผู้ผลิตบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม เป็นจิตสำนึก ที่ต้องปลูกฝังให้ยังรากฝังลึก ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตน และถือเป็นภาระหน้าที่ของทุกคน ในสังคม พันธกิจของการจัดการศึกษาต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคม สามารถชี้นำสังคม เป็นชุมพลังทางปัญญา จึงต้องยึดถือเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างพลเมืองของประเทศไทย ให้เป็นพลเมืองที่ยึดถือคุณธรรม หรือทำความดีโดยเนื้อแท้ โรงเรียนจึงต้องตั้งโจทย์คิดว่าทำอย่างไรนักเรียนของโรงเรียนจึงจะมีคุณค่าต่อสังคม ต้องสร้างค่านิยมร่วมของคนในองค์กร และสร้างโอกาสให้นักเรียนอย่างไรจึงจะบรรลุผลในการจัดการศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทและภารกิจให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน สถานศึกษาก็เช่นเดียวกันที่จะต้องปรับเปลี่ยนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรและผลลัพธ์ของงานมีหลายอย่างโรงเรียนเอกชนคาทอลิกจะอยู่รอดและมีเสถียรภาพได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือคุณภาพของโรงเรียน เหตุผลที่ผู้ปกครองในฐานะผู้บริโภคได้ให้ความสนใจการศึกษาเอกชนคาทอลิก

นั้สาระที่พอสรุปได้ คือ ผู้ปกครองเลือกชื่นชมและให้การสนับสนุนโรงเรียนคาทอลิกมีเหตุผลหลักอยู่ที่โรงเรียนคาทอลิกเอาใจใส่นักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการและระเบียบวินัยเป็นสำคัญ เห็นได้ว่าโรงเรียนคาทอลิกให้ความสำคัญต่อการอบรมศึกษาด้วยความเอาใจใส่เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย อันเป็นรากฐานให้ผู้เรียนสามารถรู้จักเลือกปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสังคม (อรวรรณ จันทร์ชะลอ, 2550: 81) ซึ่งการจัดการศึกษาคาทอลิกเน้นการบูรณาการหลักการของศาสนาคริสต์เข้ากับกระบวนการบริหารจัดการศึกษาโดยมุ่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและหลักความเชื่อทางศาสนาให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังเช่น จิตตารมณ์การศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คือ การให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิต อย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพ เรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษา ศาสตร์ และศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบหน้าที่การงาน ซึ่งตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถรวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตนเองเพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี (คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร, 2534: 13 - 16) เพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร มีความเข้มแข็งและพัฒนาได้ตามศักยภาพของตนเองอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ซึ่งควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างที่จะพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบาย อีกทั้งการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาว่ารูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพต่อการศึกษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย
2. เพื่อทราบรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย
3. เพื่อยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย เป็นพหุองค์ประกอบ
2. รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย เป็นความสัมพันธ์ของพหุองค์ประกอบ
3. รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย มีความถูกต้องครอบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษา
2. การพัฒนาเครื่องมือ และ การสร้างรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร ในประเทศไทย
3. การยืนยันรูปแบบ โดยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณายืนยันรูปแบบ

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design)

ประชากร

ประชากร คือ โรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร จำนวน 22 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วย การวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของของเคร์จซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 19 โรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ผู้ให้ข้อมูล คือ บุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 12 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 2 คน ครูผู้สอนจำนวน 2 คน ผู้แทนผู้ปกครองจำนวน 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 2 คน และผู้แทนชุมชน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 228 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ซึ่งได้จากผลสรุปการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi – structured interview) ผู้วิจัยพัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการค้นคว้าเกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบสอบถามในการวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) สอบถาม ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนชุมชน โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง โดยกำหนดการตอบเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และตอนที่ 2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ในประเทศไทยประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 130 ข้อ เป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Rensis Likert, 1967: 179)

3. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) ใช้เพื่อยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ในประเทศไทย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละขั้นการดำเนินการมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ในประเทศไทยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi - structured interview) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ตในประเทศไทย ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษา

2. วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้กรอบความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ในประเทศไทยและนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi - structured interview)

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

4. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi - structured interview) ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive method)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในศรีธรรมาโศภิตา เดอ ซาร์ต ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรในประเทศไทยโดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามจากตัวแปรที่ได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นที่ 1

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

4. นำแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 130 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำไปหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดที่เรียกว่า ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) เป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ข้อคำถามจำนวน 130 ข้อ

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (try out) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .981

ขั้นที่ 3 เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรในประเทศไทย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็น (opinionnaire) ขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความเห็นจำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นซึ่งเป็นชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธีการวารีแมกซ์ (Varimax rotation)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาที่ได้ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์เพื่อยืนยันรูปแบบรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ในประเทศไทยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบ 3 ส่วน รายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ ในประเทศไทย ประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบ ที่ได้จกมากไปน้อย คือ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม 3) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 4) การพัฒนาทักษะชีวิต 5) การดำเนินงานจิตตภาภิบาล 6) การจัดการสิ่งแวดล้อม และ 7) การยึดหลักธรรมภิบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบ “การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน” ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบย่อย คือ (1) โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในศักดิ์ศรีคุณค่าของตนเองและผู้อื่น (2) โรงเรียนสามารถบูรณาการหลักสูตรเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับหลักการความรับผิดชอบต่อสังคม (3) โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตด้วยหลักความเชื่อความศรัทธาและความรัก (4) ผู้เรียนได้รับการอบรมและส่งเสริมความเชื่อตามหลักศาสนาที่ตนนับถือไปสู่การดำเนินชีวิตที่แท้จริง (5) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจถึงความพอเพียงของวิถีชีวิต (6) ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทันต่อปัญหาสังคมปัจจุบัน (7) โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกในด้านความคิด ความสามารถอย่างอิสระภายใต้การเคารพถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (8) โรงเรียนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม (9) โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงออกด้านความคิดความสามารถอย่างอิสระโดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (10) โรงเรียนจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการรักและรับใช้ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (11) โรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและวิถีชีวิตที่เป็นจริงของนักเรียน (12) โรงเรียนพัฒนาและจัดหาสื่อการสอนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (13) โรงเรียนปลูกฝังระเบียบวินัยคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างยั่งยืนโดยการฝึกให้เป็นนิสัยติดตัว (14) โรงเรียนพัฒนาการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมความมีวินัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระฯ (15) โรงเรียนจัดการศึกษาให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ (16) โรงเรียน มีการสื่อสารและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติทั่วทั้งโรงเรียน (17) ครูมีความพร้อมที่จะอุทิศตนในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เด็กเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน (18) โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานและเสริมสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน (19) โรงเรียนมีการบริหารจัดการโดยการกระจายอำนาจภายใต้กรอบความรับผิดชอบต่อ

1.2 องค์ประกอบ “ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย คือ (1)โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (2)โรงเรียนมีแผนปฏิบัติการประจำปี การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในพื้นที่ตั้งของโรงเรียน (3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน (4)โรงเรียนดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ (5) โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการกุศลเพื่อจัดหาทุนทรัพย์สนับสนุนผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสเข้าถึง

การศึกษา (6)โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่และพัฒนาสถานที่สาธารณะประโยชน์ (7) โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมได้ตามความมุ่งหวังของชุมชน (8) โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม

1.3 องค์ประกอบ “การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย คือ (1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการแบ่งปันความรู้ (2) โรงเรียนสามารถประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันและหน่วยงานต่างๆในชุมชน (3)โรงเรียนให้การบริการทางการศึกษากับสมาชิกของชุมชนอย่างมีคุณภาพ (4)โรงเรียนจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสำคัญให้กับชุมชนได้รับทราบ (5) โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน (6) โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน

1.4 องค์ประกอบ “การพัฒนาทักษะชีวิต” ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ (1)โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการสร้างทักษะชีวิตเพื่อการอยู่รอดในสังคม (2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวิจารณ์ญาณเท่าทันต่อปัญหาในสังคม (3) โรงเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำคุณค่าของความคิด ความรู้ และทักษะความสามารถต่างๆที่ได้รับการฝึกฝนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 องค์ประกอบ “การดำเนินงานจิตตาสถาปัตยกรรม” ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ (1) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านจิตใจ และอภิบาลเอาใจใส่ให้นักเรียน (2) โรงเรียนบูรณาการคุณค่าของพระวรสารในเรื่องของ ความรัก การแบ่งปัน และการรับใช้ (3) โรงเรียนให้การศึกษาดุจธรรม และฟื้นฟูชีวิตนักเรียนเยาวชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.6 องค์ประกอบ “การจัดการสิ่งแวดล้อม” ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ (1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม (2) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน (3) โรงเรียนสร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างคุ้มค่า

1.7 องค์ประกอบ “การยึดหลักธรรมาภิบาล” ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ (1) ผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (2) ผู้บริหารโรงเรียนมีระบบให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ภายใต้การกระจายอำนาจและการบริหารแบบมีส่วนร่วม (3) โรงเรียนพัฒนาและเสริมแรงบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล

2. รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย

รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพหุองค์ประกอบ จำนวน 7 องค์ประกอบ ผลจากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าตัวแปรต้นมี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงานจิตตาสถาปัตยกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม และการยึดหลักธรรมาภิบาล ส่วนตัวแปรตามคือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. ผลการยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย

ผลการยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย มีความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เหมาะสม (Propriety Standards) เป็นไปได้ (Feasibility Standards) และเป็นประโยชน์ (Utility Standards) รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย จึงมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ตามสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการพัฒนาครุภัณฑ์สอนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นพหุองค์ประกอบมี 7 องค์ประกอบ คือ (1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (2) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม (3) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ (4) การพัฒนาทักษะชีวิต (5) การดำเนินงานจิตตภิบาล (6) การจัดการสิ่งแวดล้อม และ (7) การยึดหลักธรรมภิบาล
2. รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงาน จิตตภิบาล สิ่งแวดล้อม ศึกษา และการยึดหลักธรรมภิบาล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญ
3. การยืนยันรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร ในประเทศไทย พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย

อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องมีส่วนประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกัน ทั้งในด้านกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยภายในและภายนอก ดังที่ Kotler และ Lee (2005 : 23) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมจากการดำเนินการ รวมถึงการอุทิศทรัพยากรของบริษัทให้ด้วยความสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับควบคุมโดยกฎหมาย หรือข้อบังคับก็ตาม ซึ่งหมายรวมถึงสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมหลัก ที่ดำเนินการโดยบริษัทเพื่อสนับสนุนประเด็นทางสังคมและทำให้พันธะสัญญาในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทสอดคล้องกับมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอ.ส.) ที่ได้กล่าวถึงการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม คือ กิจกรรมที่ทำประโยชน์ต่อคนส่วนรวมในสังคมอย่างต่อเนื่องและวัดผลที่เกิดขึ้นได้ ไม่ใช่เพียงการทำกิจกรรมเพียงต้องการสร้างกระแสหรือสร้างภาพ เสริมสร้างให้เยาวชนเท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีพื้นที่การเรียนรู้ มีทักษะชีวิต มีจิตอาสา รักและเห็นคุณค่าของชุมชน (ชมพูนุท เกียวกิ่งแก้ว, ชลดา ศุภการวิศิษฐ์ และวรรณพร เรืองโสภณ, 2556: 419 - 421) ซึ่งเป้าหมายของคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สำคัญ คือ

การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับ อรวรรณ จันทร์ชลอ (2550 : 180) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนหรือนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิกต้องได้รับการอบรมมีเอกลักษณ์พิเศษเด่นชัด มิใช่เพียงความรู้ความสามารถที่ต้องโดดเด่นในเรื่องของวิชาการตามเกณฑ์หรือคุณสมบัติของมาตรฐานการศึกษาเท่านั้น แต่นักเรียนที่เป็นผลผลิตของโรงเรียนคาทอลิกต้องเด่นชัดในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ที่ทุกโรงเรียนดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาที่ให้ ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน อย่างเต็มความสามารถและเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพที่ดี ทั้งกายและใจ นอกเหนือจากจุดประสงค์สำคัญดังกล่าว โรงเรียนยังมีคติพจน์การศึกษาที่ชัดเจนว่า “ศึกษาดี มีวินัย ใจเมตตา ใฝ่หาคุณธรรม เลิศล้ำการงาน” ซึ่งคณะบริหารได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ควรนำรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงานจิตตาคิบาล สิ่งแวดล้อมศึกษา และการยึดหลักธรรมาภิบาล ส่วนองค์ประกอบอื่นที่ไม่ได้เป็นข้อค้นพบของความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาจากการวิจัยนี้อาจเป็นองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาแต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย โรงเรียนต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจิตตารมณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรนำรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นนวัตกรรมและเป็นรูปแบบในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. นำรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ไปเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างความตระหนักในการบริหารสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในสังคมได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นภาพรวมการบริหารของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย ในการทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการวิจัยจำแนกเป็นรายโรงเรียนว่าแต่ละโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาอย่างไร และมีแนวทางในการพัฒนาต่อไปอย่างไร

3. สามารถต่อยอดงานวิจัยโดยการพัฒนาตัวชี้วัดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของการจัดการศึกษาคาทอลิกและพัฒนาตัวชี้วัดในระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกของโรงเรียนในเครือภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร. (2534). *จิตตารมณ์การศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ชมพูนุท เกียวกิ่งแก้ว, ชลดา ศุภการวิศิษฐ์ และวรรณพร เรืองโสภณ. (2556). "การให้ความหมาย ที่มาของ

ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อ

สังคม (มอส.)." *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal* 6, 3 (กันยายน - ธันวาคม): 413 – 430.

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2556). *เมื่อ CSR ขยับเป็นวาระนานาชาติ*. เข้าถึงเมื่อ 18 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก

<http://pipatory.blogspot.com/2009/03/csr.html>

ศูนย์คุณธรรม. (2556). *หลักสูตร : การบริหารสถานศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม*. เข้าถึงเมื่อ

18 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก [http://www.moralcenter.or.th/t_course_detail.php?](http://www.moralcenter.or.th/t_course_detail.php?course_id=130)

[course_id=130](http://www.moralcenter.or.th/t_course_detail.php?course_id=130)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ระบบโรงเรียนคุณภาพระดับโลก*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด*

ความรับผิดชอบต่อสังคม. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

อรวรรณ จันทร์ชลอ. (2550). "การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญใน

ประเทศไทย." *ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย*

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาต่างประเทศ

Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essentials of psychological Testing*. 4 th ed. New York:

Harper & Row Publishers.

Kotler, Phillip and Lee, Nancy. (2005). *Corporate Social Responsibility : Doing the Most*

Good for Your Company and Your Cause. New Jersey: John Wiley&Sons.

Rensis, Likert. (1967). *The Human Organization : Its Management and Values*. New York:

McGraw – Hill.